

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 17/13
Luxemburg, 26 februarie 2013

Hotărârea în cauza C-399/11
Stefano Melloni/Ministerio fiscal

Predarea unei persoane autorităților judiciare ale unui alt stat membru pentru executarea unui mandat european de arestare nu poate fi condiționată de posibilitatea unei revizui a hotărârii de condamnare pronunțate în lipsă

Decizia-cadru privind mandatul european de arestare reflectă consensul dintre statele membre cu privire la conținutul drepturilor procedurale de care beneficiază persoanele condamnate în lipsă care fac obiectul unui mandat european de arestare

Decizia-cadru privind mandatul european de arestare¹ are ca obiect înlocuirea sistemului multilateral de extrădare între statele membre cu un sistem de predare între autoritățile judiciare a persoanelor condamnate sau bănuite în scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor. Acest sistem vizează astfel să faciliteze și să accelereze cooperarea judiciară în scopul de a contribui la realizarea obiectivului atribuit Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre.

În luna octombrie 1996, Audiencia Nacional (Spania) a declarat că era justificată extrădarea în Italia a domnului Stefano Melloni, pentru a fi judecat acolo pentru faptele enumerate în mandatele de arestare emise de Tribunale di Ferrara (Italia). După ce a beneficiat de o liberare pe cauțiune a cărei valoare de 5 000 000 ESP (aproximativ 30 000 de euro) a achitat-o a doua zi, domnul Melloni a fugit, astfel încât nu a mai putut fi predat autorităților italiene.

În 1997, Tribunale di Ferrara a constatat neprezentarea domnului Melloni și a decis ca notificările ulterioare să fie efectuate avocaților deja desemnați de acesta. Printr-o hotărâre a Tribunale di Ferrara din anul 2000, care a fost confirmată în apel și în recurs, domnul Melloni a fost condamnat în lipsă la o pedeapsă cu închisoarea de zece ani pentru bancrută frauduloasă.

Ca urmare a arestării sale de poliția spaniolă, domnul Melloni s-a opus predării sale autorităților italiene, argumentând, în primul rând, că în apel a desemnat un alt avocat și i-a revocat pe cei doi anteriori dar, în pofida revocării respective, notificările au continuat să fie adresate acestora din urmă. În al doilea rând, el a susținut că legislația procedurală italiană nu prevede posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva condamnărilor pronunțate în lipsă și că, prin urmare, executarea mandatului european de arestare ar trebui, dacă este cazul, să fie supus condiției ca Italia să garanteze posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva hotărârii.

În luna septembrie 2008, Audiencia Nacional a decis predarea domnului Melloni autorităților italiene în vederea executării pedepsei care i-a fost aplicată de Tribunale di Ferrara considerând că nu s-a dovedit faptul că avocații pe care îi desemnase au încetat să îl reprezinte. Instanța spaniolă a considerat că dreptul la apărare al acestuia fusese respectat, dat fiind că avusese cunoștință în prealabil de desfășurarea procesului, că s-a aflat în mod voluntar în situația de contumacie și că a desemnat doi avocați pentru reprezentarea și apărarea sa, care au intervenit în această calitate în primă instanță, în apel și în recurs, epuizând astfel căile de atac.

¹ Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces (JO L 81, p. 24).

Domnul Melloni a introdus o cale de atac împotriva acestei decizii în fața Tribunal Constitucional (Curtea Constituțională, Spania). Această instanță solicită Curții de Justiție să stabilească dacă decizia-cadru permite instanțelor spaniole – astfel cum impune jurisprudența Tribunal Constitucional - să condiționeze predarea domnului Melloni de posibilitatea revizuirii hotărârii de condamnare.

În hotărârea pronunțată astăzi, Curtea amintește, în primul rând, că statele membre sunt, în principiu, obligate să dea curs unui mandat european de arestare. Autoritatea judiciară de executare nu poate supune executarea unui mandat european de arestare decât condițiilor definite la articolul 5 din decizia-cadru.

În această privință, o dispoziție din decizia-cadru² împiedică autoritățile judiciare să refuze executarea mandatului de arestare emis în scopul executării unei pedepse, într-o situație în care persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană la proces, în cazul în care, având cunoștință de procesul stabilit, aceasta a mandatat un avocat pentru a o apăra și a fost efectiv apărută de acesta din urmă. În speță, aceasta ar corespunde situației domnului Melloni.

Prin urmare, Curtea consideră că modul de redactare, economia și finalitatea dispoziției menționate **se opun ca autoritatea judiciară de executare (Spania) să supună executarea unui mandat european de arestare condiției ca hotărârea de condamnare pronunțată în lipsă să poată fi revizuită în statul membru emitent al mandatului de arestare (Italia)**. Astfel, legiuitorul Uniunii a optat pentru prevederea exhaustivă a cazurilor în care executarea unui mandat de arestare emis în scopul executării unei hotărâri pronunțate în lipsă trebuie să fie considerată că nu aduce atingere dreptului la apărare. Această soluție este incompatibilă cu menținerea unei posibilități a autorității judiciare de executare de a supune această executare condiției ca respectiva hotărâre de condamnare să poată fi revizuită pentru a garanta dreptul la apărare al persoanei în cauză.

În al doilea rând, Curtea consideră că această dispoziție din decizia-cadru este compatibilă cu dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil, precum și cu dreptul la apărare, recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Deși dreptul persoanei acuzate de a fi prezentă în persoană la proces constituie un element esențial al dreptului la un proces echitabil, acest drept nu este absolut, persoana acuzată putând să renunțe la acesta cu anumite garanții. Astfel, dispoziția în cauză enunță condițiile în care persoana interesată trebuie să fie considerată că a renunțat în mod voluntar și neechivoc să se prezinte la proces.

În ultimul rând, Curtea arată că nici articolul 53 din cartă, care prevede că aceasta din urmă nu aduce atingere drepturilor omului recunoscute, printre altele, prin constituțiile statelor membre, nu permite unui stat membru să supună predarea unei persoane condamnate în lipsă condiției ca hotărârea de condamnare să poată fi revizuită în statul membru emitent pentru a evita aducerea unei atingeri dreptului la un proces echitabil și dreptului la apărare garantate de constituția sa. Desigur, acest articol din cartă confirmă că, în cazul în care un act de drept al Uniunii implică măsuri naționale de punere în aplicare, autoritățile și instanțele naționale pot să aplice standarde naționale de protecție a drepturilor fundamentale, cu condiția ca această aplicare să nu compromită nivelul de protecție prevăzut de cartă și nici supremația, unitatea și caracterul efectiv al dreptului Uniunii. Or, faptul de a supune predarea unei persoane unei astfel de condiții, neprevăzută de decizia-cadru, ar conduce, prin faptul că ar repune în discuție uniformitatea standardului de protecție a drepturilor fundamentale definit prin aceasta, la o încălcare a principiilor încrederii și recunoașterii reciproce pe care urmărește să le consolideze și, prin urmare, la o compromitere a caracterului său efectiv. Astfel, decizia-cadru reflectă consensul la care au ajuns statele membre în ansamblul lor în privința conținutului care trebuie atribuit, în temeiul dreptului Uniunii, drepturilor procedurale de care beneficiază persoanele condamnate în lipsă care fac obiectul unui mandat european de arestare.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui

² Articolul 4a alineatul (1) literele (a) și (b).

act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Instanța națională are obligația de a soluționa cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708